

شنبه 1 شهریور 1399 - 2 محرم 1442 - 22 آگوست 2020

درگذشت دکتر "پرویز ناتل خانلری" استاد دانشگاه و روزنامه نگار (1369 ش)



درگذشت دکتر "پرویز ناتل خانلری" استاد دانشگاه و روزنامه نگار (1369 ش)، پرویز ناتل خانلری، یکی از چهره‌های برجسته ادب فارسی، در سال 1292 ش دیده به جهان گشود و در سال 1322 پس از اخذ درجه دکترا در رشته ادبیات فارسی، به سمت استادی ادبیات دانشگاه تهران منصوب گردید. استاد خانلری علاوه بر تحقیق و تألیف و انتشار مجله علمی و ادبی "سخن" که خود راهگشای فرهنگ و ادب این مرز و بوم بود، اشعار نغز و دلنشینی سروده که قسمتی از آن اشعار در کتاب "ماه من در مرداب" جمع‌آوری و منتشر گردیده است. تأسیس بنیاد فرهنگ، فرهنگستان ادب و هنر، فرهنگستان زبان، بنیاد شاهنامه، انجمن فلسفه و حکمت و اسناد فرهنگی آسیا از جمله اقدامات خانلری بود که همه این مؤسسات پس از پیروزی انقلاب اسلامی درهم ادغام شدند و به نام مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی درآمد. علاوه بر این، تاریخ زبان فارسی در 3 جلد، وزن شعر فارسی، زبان و زبان‌شناسی و دستور زبان فارسی از جمله آثار ناتل خانلری می‌باشند. پرویز ناتل خانلری سرانجام در 77 سالگی در تهران درگذشت و در بهشت زهرا به خاک سپرده شد.

پرویز خانلری، معروف به "عبدالله" معروف به "ابوعلی سینا"، از اولاد مالک بن حرث اشتر نخعی ابوعلی حسین بن عبدالله بن حسین بن علی بن سینا ملقب به حجة الحق، معروف به شیخ الرییس، از حکمای بزرگ و علمای نامدار جهان و پزشکان اسلام است. وی در سوم ماه صفر سال 370 ق در بلخ به دنیا آمد و از خردسالی به فراگیری علوم زمان پرداخت تا این‌که در جوانی، علامه دهر گردید. او چنان در علم پیش‌رفت که استادان خود را استاد شد و عمرش به بیست نرسیده بود که به مطالعه علوم فلسفی همت گماشت. هرگاه مسأله‌ای از مسائل بر او مشکل می‌شد، با وضو به مسجد شهر می‌رفت و حل آن مسأله را از خداوند می‌خواست. ابوعلی سینا به سبب معالجه بیماری امیر نوح بن منصور سامانی، مقرب پادشاه گردید. شیخ از این فرصت استفاده کرد و به کتابخانه دربار راه یافت. در مدت عمر ابوعلی سینا، وقایع متعددی بر او گذشت که از وزارت تا زندان را در بر داشت. شیخ به زبان‌های فارسی و عربی، تالیفات فراوان دارد که اشارات، شفا، حکمت عرشیه، قضا و قدر و لغة العرب و... از آن جمله‌اند. سرانجام این دانشمند شهیر و فیلسوف کبیر در 58 سالگی در همدان درگذشت و در همان شهر مدفون گردید. به پاسداشت این پزشک نامدار مسلمان، روز اول شهریور در جمهوری اسلامی ایران، روز پزشک نامگذاری شده است.

درگذشت فقیه بزرگ شیعه "ابوالحسن بن عسک" معروف به "شیخ همام" (605 ق)، ابوالحسن مسعود بن عیسی معروف به شیخ ورام بن ابی فراس المالکی الاشتري، از اولاد مالک بن حرث اشتر نخعی - از اصحاب امیرالمؤمنین امام علی (ع) - می‌باشد. ایشان، جد مادری عالم بزرگ اسلام، سید بن طاووس و ابن ادریس حلی است. امام فخر رازی، از شاگردان او به شمار می‌رود و کتاب الف: مساله فی الموائع و المضایقه و تنبیه الخاطر و نزهة الناظر در اخلاق معروف به مجموعه‌ای ورام نیز از این فقیه بزرگوار شیعی است.

تولد "دنی باب" فیزیک‌دان فرانسوی و مخترع دیگ بخار (1647 م) دنی پاپن، یکی از مخترعان برجسته فرانسوی، در 22 آگوست 1647 م در این کشور به دنیا آمد. وی از نوجوانی به امور صنعتی و فنی علاقه داشت. از این‌رو پس از طی تحصیلات خود در پاریس، راهی لندن شد و با یکی از دانشمندان آن سامان، درباره تکمیل ماشین فشار هوا همکاری نمود. پس از چندی، پاپن برای اولین بار به نیروی بخار آب پی برد و در صد استفاده از این نیرو برآمد. از این رو نخستین دیگ بخار را در سال 1688 م اختراع کرد و در سال‌های بعد به تکمیل آن پرداخت. این دستگاه که به دیگ بخار پاپن شهرت یافت، شامل ظرفی کاملاً سربسته بود که در معرض حرارت قرار می‌گرفت. بخار آب متراکم در دیگ، فشاری در آن ایجاد می‌کرد که باعث بالا رفتن غلیان آب می‌گردید. پاپن، برای این دیگ، دریچه اطمینانی نیز ساخت تا به هنگامی که فشار بخار آب از حد معینی تجاوز می‌کرد، دریچه خود به خود گشوده می‌شد و بخار از آن به خارج راه می‌یافت. این اختراع و دیگر کارهای عملی پاپن باعث شد که وی به عضویت انجمن سلطنتی درآید. پس از چندی، پاپن از فشار داخل دیگ، به فکر استفاده‌های عملی از نیروی بخار آب افتاد و اولین نیروی کارآمد را برای حرکت کشتی‌ها فراهم آورد. پاپن را به دلیل این اختراع مهم، پدر بخار لقب دادند.